

DEDE GARKIN OCAĞI'NIN TARİHİ İÇİN ÖNEMLİ BİR BAŞLANGIÇ: “DEDE GARKIN VE EMİRCİ SULTAN (13. YÜZYIL)”

Rıza Yıldırım*

Özet

Bu yazıda, Ahmet Yaşar Ocak'ın Ortaçağ Anadolu'sunda İki Büyük Yereleşimci (*Kolonizatör*) *Derviş Yahut Vefâiyye ve Yeseviyye Gerçeği: Dede Garkın & Emîrci Sultan (13. Yüzyıl)* (Gazi Üniversitesi Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Merkezi Yayınları, 2011) isimli kitabı eserin birinci kısmını oluşturan Dede Garkın bölümü esas alınarak tanıtılmaktadır.

AN IMPORTANT START FOR THE HISTORY OF DEDE GARKIN OCAK: “DEDE GARKIN AND EMIRCI SULTAN (13th CENTURY)”

Abstract

This paper reviews Ahmet Yasar Ocak's recently published book *Two Great Colonizator Dervish in the Middle Age Anatolia or Wafâiyya and Yasawiyya Fact: Dede Garkın and Emirci Sultan (13th Century)* (Gazi University Center for Studies on Turkish Culture and Hacı Bektas Veli Publications, 2011). This review puts special emphasis on the first half of the book which focuses on Dede Garkın and his legacy.

Giriş

Alevilik çalışmalarının henüz emekleme safhasında olduğunu söylemek abartı olmaz. Alevi tarihinin en temel soruları hâlâ layıkıyla cevaplanabilmiş değildir. Aynı şekilde Alevi teolojisinin ana unsurları, bunların toplumsal düzen ile ilişkileri, nihayet tarihsel serüvenleri gibi en temel konular da henüz yeterince çalışılmış değildir. Bu bağlamda, dedelik ve dede ocakları ile ilgili yayın çarpıcı bir örnek olarak karşımızda durmaktadır. Dede ocaklarının ve soyut bir kavram olarak dedelik kurumunun Alevi toplumunun hem din-inanç yapısının hem de toplumsal örgütlenmelerinin kalbinde yer aldığı herkesçe malumdur. Bununla beraber, ocaklar hakkında yapılan akademik çalışmalar yok denecek kadar azdır. Ocakların tarihi ve Alevi tarihinin akışı üzerindeki başat rolleri henüz ciddi bir araştırmanın konusu olmamıştır. Öte yandan, ocakların ve manevi bir makam olarak dedelik kurumunun Alevi toplumunun dinsel ve toplumsal yapılanması ile ilişkisi de layıkıyla ele alınmış değildir. Hâlbuki Alevilik çalışmalarının bugün geldiği noktada dede ocakları üzerine yapılacak monografik çalışmalara şiddetli bir ihtiyaç vardır. Özellikle ocakların tarihlerinin aydınlatılması, Aleviliğin tarihine ve teolojisine dair ortaya atılan – ve bazen birbirine taban taban zıt olabilen – savların sınanması ve bu hususta sağlam bir bilgi zemininin oluşabilmesi bakımından bir zaruret hâlini almıştır.

* Öğretim üyesi, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

İşte Ahmet Yaşar Ocak'ın Gazi Üniversitesi Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Merkezi Yayınları (2011) arasında Ortaçağ Anadolu'sunda İki Büyük Yereleşimci (Kolonizatör) Derviş Yahut Vefâiyye ve Yeseviyye Gerçeği: Dede Garkın & Emirci Sultan (13. Yüzyıl) ismiyle yayınlanan eseri bu bakımdan oldukça önemlidir. Kitabın amacı Dede Garkın ve Emirci Sultan'ın tarihsel hayatlarını kaynakların elverdiği ölçüde tespit etmektir. Dolayısıyla Dede Garkın Ocağı'nın tarihi ve Alevi toplumu içindeki dinsel ve sosyal konumu eserin odağında değildir. Ne var ki, Profesör Ocak her ne kadar doğrudan bir ocak monografisi yapmaya yönelmemiş olsa da, hem Dede Garkın ocağına dair yayımladığı belgeler hem de bunların değerlendirilmesi sadedinde ortaya koyduğu analizler, bu kulvarda bir başlangıç teşkil edecek mahiyettedir.

Kitap esas itibarıyla birbiriyle ilişkisi oldukça gevşek olan iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm Dede Garkın'a, ikinci bölüm ise Emirci Sultan'a ayrılmıştır. Ocak, her iki şeyhi de 13. yüzyıl Anadolu'sunun din tarihine yön vermiş "yerleşimci" dervişler zümresinden saymakla ikisi arasında bir benzerlik kurmakta ve bu yönüyle kitabın geneline yayılan bir ortak payda geliştirmektedir. Ne var ki, kitabın içinde ilerledikçe bu iki bölüm arasındaki ilişkinin zayıfladığı, yer yer ortadan kaybolduğu görülmektedir. Esasen bu eseri, iki ayrı monografinin bir cilt içinde birleştirilmesi olarak değerlendirmek mümkündür. Nitekim, ikinci bölümün yazarın daha önce yayımlamış olduğu bir çalışmasının genişletilmesinden ibaret olduğu yine yazar tarafından ifade edilmektedir. Biz burada eserin ikinci bölümünü bir kenara bırakarak Dede Garkın'a ayrılmış olan birinci bölümünün tanıtımını yapacağız.

Konusu bakımından iki ana gövdeden kitabın dört ana bölüm olarak kurgulandığı anlaşılmaktadır:

1. Kitabın tamamına dönük olarak yazılmış başlangıç bölümü
2. Dede Garkın'a ayrılan ikinci bölüm (Kitapta "Birinci Kısım")
3. Emirci Sultan'a ayrılan üçüncü bölüm (Kitapta "İkinci Kısım")
4. Esere kaynaklık teşkil eden belgelerin yer aldığı dördüncü bölüm (Kitapta "Ekler")

Kitabın başında Profesör Ocak, kaynaklarının kısa bir tanıtımını yapmakta ve bunların sıhhatini değerlendirmektedir. Bu bölümden, Ocak'ın arşiv belgelerinden klasik tasavvuf eserlerine, kişisel arşivlerde saklanan kimi çok önemli belgelerden sözlü geleneğe kadar geniş bir spektrumdan faydalandığı anlaşılmaktadır. Kaynaklardan hemen sonra konuyla ilgili sayısı fazla kabarıklık olmayan çalışmalar anılmaktadır.

Kitabın tamamına bakan "Giriş" bölümünde (s. 26-41) Ocak, Dede Garkın ve Emirci Sultan'ı içine yerleştireceği tarihsel çerçeveyi ortaya koymaktadır. Bu bölümde her iki şeyhi ortaya çıkaran tarihsel, dinî, siyasî ve sosyal şartların bir özeti verilmektedir. Anadolu içlerine doğru 11. yüzyılın ikinci yarısında başlayıp 12. yüzyıl boyunca devam eden Türk göçlerine dikkat çekilmekte, bu dönemde şekillenmeye başlayan Müslüman Anadolu'nun köklerinin nüfus hareketleriyle yakın ilişkisi vurgulanmaktadır. Kitleler hâlinde Anadolu'ya yerleşen Türkler arasında İslam dininin daha çok tasavvufi boyutlarıyla benimsendiği belirtildikten sonra Köprülü'den beri devam eden görüşe atıf yapılmakta, İslam tasavvufunun şehirli yüksek kültür çevreleriyle Türkmen halk kitleleri arasında farklı biçimler aldığı ifade edilmektedir. Kitabın konusunu teşkil eden iki şahıs bu bağlamda halk arasında yayılan tasavvuf

telakkisinin temsilcisi olarak değerlendirilmektedir. Burada ayrıca Anadolu'ya "yeni gelen" bu halk kitlesinin çoğunluğunun göçebe olduklarının altı çizilmektedir. Toplumsal örgütlenmelerini aşiret biçimde geliştiren bu kitlelerde dinsel önderlik de kendine has bazı karakterler taşımaktaydı. Ocak, yine Köprülü'yü takiben, bu Türkmen topluluklarında "baba", "dede", "abdâl", "sultan" gibi unvanlar taşıyan dinsel önderlerin eski kam-ozanlarla benzerlikler taşıdığına vurgu yapmaktadır. Anadolu'nun İslamlaşmasında öncülük ettiklerinin altı çizilen bu babalar-dedelerle ilgili Ocak'ın ısrarla vurguladığı bir husus, bunların aynı zamanda aşiret reisi oldukları iddiasıdır. Ona göre "onların kalabalık kitleleri nasıl olup kolayca peşlerine takıp siyasal iktidara karşı çıkmaları (çıktıkları)" ancak aynı zamanda hem kabile şefi hem dini lider olmalarıyla açıklanabilir (s. 40).

"Giriş" bölümünde 13. yüzyıl Anadolu'sunda hakim olan sufi cereyanlardan da bahsedilmektedir ki bu husus kitabın üzerine oturduğu ana çerçevenin önemli bir bileşenini teşkil etmektedir. Ocak, Köprülü'nün ortaya attığı ve yakın zamana kadar geniş kabul gören Anadolu sufiliğine dair Yesevîlik merkezli Orta Asya çıkışlı tek köken tezinin tekrardan gözden geçirilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Nitekim kitabın birinci kısmında Dede Garkın'ın Vefâî olduğu ısrarla savunulmakta, bu bağlamda Vefâîliğin Anadolu sufi cereyanlarını derinden etkileyen bir tarikat olduğu görüşü ileri sürülmektedir.¹ Ancak o, Köprülü'nün tezinin bütün bütün yanlış olmadığını, Yesevîliğin Anadolu'da ortaya çıkan tasavvuf ekollerinin önemli kaynaklarından birisi olduğunu kabul etmektedir. Ocak'a göre Emirci Sultan'ın durumu Anadolu'da Yesevî varlığının önemli kanıtlarından birisini teşkil etmektedir.

Eserin bizim yazımıza esas teşkil eden birinci kısmı kendi içinde iki ana bölümden oluşmaktadır: "Dede Garkın'ın Tarihsel Kimlik ve Kişiliği" (s. 43-64) başlığını taşıyan birinci bölüm Dede Garkın'ın tarihsel hayatı ve misyonu üzerinde yoğunlaşmaktadır. İkinci bölüm ise ("Dede Garkın Ocağı ve Dede Garkınlılar" (s. 65-75)) Dede Garkın'ın sülalesi ve onun adına kurulan dede ocağını ele almaktadır. Bu bölümde ayrıca bir Türkmen boyu olan Garkınlılar'dan tamamlayıcı bilgi olarak bahsedilmektedir.

Dede Garkın'ın tarihsel hayatına ayrılan birinci bölüm, onun esas adının ve yaşadığı toplumdaki konumunun tespit edilmesine dönük değerlendirmelerle açılmaktadır. Burada önce Garkın boyunun en erken 13. yüzyıl kaynaklarında karşımıza çıktığına, mesela 11. yüzyılda yazılan Dîvânü Lügâti't-Türk'te kaydedilmediğine dikkat çekilmektedir. Devamında Dede Garkın ile Garkın boyu arasında nasıl bir ilişki olabileceği sorusu sorulmaktadır. Bu soruya Ocak'ın cevabı "Garkın"ın söz konusu şahsın esas adı olmadığı, bu ismin Garkın boyuna nispet anlamı taşıdığı yönündedir. Dede Garkın ocağında yakın zamana kadar muhafaza edilen 1499 ve 1556 tarihli iki icazetnameye dayanarak onun asıl adının Nu'man olduğu ortaya konulmaktadır. Dede Garkın bu belgelerde Şeyh Nu'man el-Garkını olarak anılmaktadır. Ocak bu durumu açıklarken daha önce Hamza Aksüt tarafından ortaya atılan bir izah tarzına² yaklaşmakta ve Şeyh Nu'man'ın Garkın boyunun dedesi olduğunu, bu boy nispetinden dolayı "Dede Garkın" lakabıyla meşhur olduğunu ifade etmektedir. Şu hâlde o hem dini hem siyasi bir lider olarak "Garkın oymağının dedesidir ve asıl ismi Nu'man'dır." (s. 45). Ocak, "Dede Garkın" yerine doğru teleffuzun "Dede Garkını (Garkın boyunun dedesi)" olduğuna dikkat çektikten sonra bu nisbenin "daha sonra, bizzat kendisinin kurduğu, Vefâiyye'ye bağlı bir şube olan Garkını Tarikatı'na mensubiyetin bir simgesi" olduğunu ifade etmektedir (s. 46).

Kitapta karşımıza çıkan iki varsayım dede ocaklarının tarihsel oluşum süreçleri hakkında yapılacak çalışmalar bakımından ciddiylet üzerinde durulmayı hak etmektedir. Birinci varsayım Köprülü'den beri süregelen ve Ocak'ın da tereddütsüz kabul ettiği "dede ve babaların aynı zamanda hem dini lider hem de boy beyi oldukları" görüşüdür. Ocak, bu görüşü takip ederek Dede Garkın (Şeyh Nu'man)'ı da Garkın boyunun hem beyi hem dini lideri (dedesi) olarak takdim etmektedir.³ İkinci varsayım, "boyun dedesi" kavramıdır. İlk defa Hamza Aksüt tarafından ortaya atılan "eşleştirmeci yaklaşım"⁴ burada Dede Garkın örneğine uygulanmaktadır. Belirtmek gerekir ki, Ocak "boyun beyi" ve "boyun dedesi"ni aynı kişi olarak değerlendirmekte, dolayısıyla siyasi ve dini liderliğin aynı sülalede devam ettiğini kabul etmektedir. Dede ocaklarının nasıl oluştuğuna dair ciddiye alınması gereken iki varsayımın da daha fazla geçerlilik kazanması için diğer ocaklar üzerine yapılacak monografi çalışmalarıyla sınanması gerekmektedir.

Ocak, Dede Garkın'ın tarihsel hayatına dair çarpıcı iddialar ortaya atmaktadır. Elvan Çelebi'nin Menâkıbu'l-kudsıyye'sinde yer alan bir beyite dayanarak Dede Garkın'ın Baba İlyas'ın dedesi olduğu görüşünü ileri sürmekte ve 1556 tarihli bir icazetnamede yer alan silsileyle de bu iddiasını desteklemektedir. Bu silsilede, Şeyh İlyas el-Garkını isminde bir şahıs Şeyh Şeref(edin) el-Garkını'nin, o da Şeyh Nu'man el-Garkını'nin oğlu olarak kaydedilmiştir. Dede Garkın ile Baba İlyas arasında bir soy ilişkisi kuran bu iddia başka hiçbir kaynakta yer almamaktadır. Örneğin eserinin başında soyundan bahseden Aşıkpaşazâde, nesebini Baba İlyas'a kadar götürmekte ve onun da Ebu'l-vefa halifesi olduğunu ifade etmekle yetinmektedir. Öte yandan Dede Garkın ocağı mensuplarının aile geleneğinde de böyle bir bilginin bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Eserde Dede Garkın'ın Anadolu'ya 1200'lerin başında Moğol baskısından kaçan Türkmen kitleleriyle gelmiş olabileceği ifade edilmektedir. Dede Garkın'ın tarikat mensubiyetine dair değerlendirmelerde onun Yesevi geleneğine bağlanamayacağı sonucuna varılmaktadır. Ocak'a göre Dede Garkın her şeyden evvel Anadolu'da Vefâilîğin temellerini atan kişi olarak değerlendirilmelidir (s. 13). Esasen eserin dayandığı icazetname, hilafetname ve siyasetname belgeleri Dede Garkın'ın silsilesini açık bir şekilde Tâcü'l-ârifin Seyyid Ebu'l-vefâ'ya (11. yüzyıl) çıkarmaktadır. Ocak Dede Garkın'ın Vefâilîğini oldukça ikna edici kanıtlarla ortaya koymaktadır. Elvan Çelebi'nin açıkça ifade ettiği üzere Dede Garkın aynı zamanda Baba İlyas'ın da mürididir. Şu hâlde o, bir yandan Ebu'l-vefâ ile Anadolu halk tasavvufu arasında çok önemli bir köprü teşkil ederken, diğer taraftan toplumsal-siyasi-dini bir hareket olarak Anadolu tarihinde derin izler bırakmış olan Babaî hareketinin de – bir yönüyle - başında bulunmaktadır.

Ocak, bir adım daha ileri gitmekte ve Başbakanlık Osmanlı Arşivi Ali Emîri tasnifinde bulunan 1433-4 tarihli bir icazetnamede yer alan sarif ifadelerden hareketle Dede Garkın'ın adına "Garkınıyye" diye bir tarikat teşekkül ettiğini iddia etmektedir. Eserin bu bölümleri modern araştırmacıların uzun süre gözünden kaçan Dede Garkın veya Garkınıyye gerçeğini gün yüzüne çıkarması itibarıyla çok önemlidir. Eğer söz konusu icazetnamedeki ifadelerden hareketle 15. yüzyıl başlarında Garkınıyye Tarikatı diye bir tasavvufi oluşumun varlığı kabul edilecek olursa, bu Alevi-Kızılbaş tarihi bakımından oldukça önemli bazı soruları gündeme getirmektedir. Bu dönemde henüz Kızılbaş hareketi tarih sahnesine çıkmış değildir. Yüzyılın ortalarından itibaren belirmeye başlayan ve sonunda Şah İsmail liderliğinde bir

devlete dönüşen bu hareket Anadolu din tarihinin seyrini de temelden değiştirmiştir. En geç Şah İsmail döneminde Anadolu'da bugün Alevi olarak andığımız toplulukların hiyerarşik bir yapı içinde organize oldukları bilinmektedir. Hatta (henüz ikna edici kaynaklara dayanmasa da) ocak sisteminin de bu organize olma sürecinde şekillendiği iddia edilebilir. 16. yüzyılın sonuna gelindiğinde Kızılbaş toplumunun dinî-sosyal örgütlenmesini tamamladığını görüyoruz. İşte bu sürecin sonunda, Dede Garkın sülalesinin en önemli dede ocaklarından birisi olarak Kızılbaş sisteminde yerini aldığı belgelerle sabittir. Burada karşımıza çıkan büyük soru şudur: "Kızılbaş hareketi daha doğmadan önce etkili bir tarikat olarak varlık bulmuş olan Garkınıyye, Kızılbaş hareketiyle nasıl ilişki kurdu ve süreç içinde Kızılbaş sistemine nasıl entegre oldu?" Ne yazık ki Dede Garkın ve Emirci Sultan'da bu sorunun cevabına dönük doyurucu analizler yer almamaktadır.

Esasen eserin ikinci kısmının ikinci bölümü Dede Garkın'ın sülalesi ve Dede Garkın Ocağı'ndan bahsetmektedir. Ne var ki yazarın bilinçli bir tercihi olarak ocakların tarihçesi meselesine girilmemekte, sadece bazı genel varsayımların zikredilmesi ile yetinilmektedir. Burada mürşit ocaklarının çoğunun temelinde Vefâî halifeliklerinin bulunduğuna işaret edildikten sonra Şah İsmail'in Kızılbaşlığı teşkilatlandırırken esas olarak Kalenderi dervişleri ve Vefâî halifelerine dayandığı görüşü ihtiyatla ileri sürülmektedir. Yazara göre, bu bağlamda, "Aleviliğin bildiğimiz hüviyetiyle ortada olmadığı, ama inanç ve meşrep itibarıyla yavaş yavaş bazı unsurlarının şekillenmeye başladığı 13. yüzyılda bir Vefâî-Garkınî halifesi olan Dede Garkın'ın sülalesinin 16. yüzyılda Şah İsmail tarafından resmen bir mürşit ocağı olarak tanınıp görevlendirildiğini tahmin etmek herhâlde yanlış olmaz" (s. 67). Bu yaklaşıma göre, 16. yüzyıla kadar klasik anlamda bir şeyh olarak devam ederken, Garkıniler bu dönemde Kızılbaş sistemine dahil olup bildiğimiz ocak statüsünü kazanmıştır (s. 67-68). Ocak'ın kaynak göstermeksizin kısaca ifade ettiği bu varsayımlar Alevi tarihi çalışmaları bakımından oldukça önemli istikametlere işaret etmektedir. Kitabın bu problemlere eğilmemesinin esas sorumlusu olarak şüphesiz kaynakların henüz yetersiz olmasını görmek gerekir.

Son olarak, Dede Garkın ve Emirci Sultan'ın eklerinden bahsetmek gerekir. Ocak'ın kitap içindeki değerlendirme ve çıkarımlarının ana dayanağını oluşturan belgelerin resimleri, transkripsiyonları ve tercümelerini içeren bu bölüm, kitabın hacim bakımından yarısını teşkil etmektedir. Dede Garkın Ocağı mensuplarının kişisel arşivlerinden ve Emirci Sultan zaviyesinden derlenen bu belgelerin araştırmacıların kullanımına sunulması literatüre başlı başına önemli bir katkıdır. Esasen, kitabın bizim tanıtım yazımıza esas teşkil eden birinci kısmının kaynakları olan Dede Garkın belgelerinin hepsi daha önce yayımlanmıştır. Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunan 1433-4 tarihli icazetnameyi Ocak daha önceki çalışmalarında kullanmıştır. Diğer belgeler ise Gazi Üniversitesi Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Merkezi tarafından alan araştırmaları sırasında tespit edilmiştir. Belgeleri kişisel arşivinde muhafaza eden merhum Ali Rıza Karkın Dede merkezin arşivine saklanmak üzere vermiştir. Daha sonra bu belgeler Alemdar Yalçın ve Hacı Yılmaz tarafından Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi'nde (2002, S. 21) yayımlanmıştır. Ancak bu çalışmada belgelerin okuma ve tercümesinde görülen kimi eksiklikler, belgelerin özenli bir şekilde yeniden neşrini anlamlı kılmaktadır. Bu bakımdan Ocak'ın çalışması önemli bir katkı ve kalıcı bir kaynak eser hüviyetindedir.

Bu belgeler esasen Dede Garkın'ın kendi tarihsel hayatından çok 15. yüzyıldan itibaren aile mensuplarının (ocak) durumuna dair bilgi barındırmaktadır. Ocak'ın - eserinde daha çok Dede Garkın'ın tarihsel hayatı üzerine odaklandığından - belgeleri bu yönüyle derinlemesine analiz etmediği görülmektedir. Satır aralarına yayılan bilgiler yukarıda işaret edilen "dede ocaklarının tarihsel oluşum süreci"ne dair çok değerli veriler içermektedir. Bu noktada, gerek görece zengin içeriğe sahip belgeleri, gerekse mürşit ocağı olarak Alevi toplumu içindeki ağırlığı itibarıyla Dede Garkın ocağının Kızılbaş sisteminin oluşum tarihi bakımından çok özel bir yerde durduğunun altını çizmek gerekir. Ocak'ın kullandığı ve yayımladığı belgeler bu bakımdan işlenmeyi bekleyen zengin bir "ham bilgi" potansiyeline sahip olup daha birçok araştırmaya kaynak olabilecek niteliktedir.

Özetle, Dede Garkın ve Emirci Sultan her ne kadar kendisine doğrudan dedelik ve dede ocaklarının tarihini konu etmemiş olsa da bu alanda önemli bir başlangıç yapmıştır. Bu kitabı hem Dede Garkın Ocağı üzerine daha detaylı araştırmalar hem de diğer ocaklar üzerine yapılacak monografik çalışmalar takip edecektir.

Sonnotlar

¹ Dede Garkın ocağı gibi birçok Alevi ocağının temelinde Vefâilik olduğu görüşü Ayfer Karakaya-Stump tarafından da savunulmaktadır. Ancak Dede Garkın ocağının önemli dedelerinden Hüseyin Dedekargınoğlu aile geleneğinde böyle bir bilgi bulunmadığını, Vefâilik kavramını şehirlere geldikten sonra yakın zamanlarda duyduklarını söylemekte ve bu görüşe katılmamaktadır.

² Bu izah tarzı Hüseyin Dedekargınoğlu tarafından da paylaşılmaktadır.

³ Bu görüşün ciddi kaynaklarla desteklenmesi gerektiğini, mevcut bilgilerimiz ışığında bir tarihsel gerçeklik olarak kabul edilmesinin zor olduğunu belirtmek gerekir. Zira Abdal Musa, Kızıldeli, Otman Baba gibi tarihsel simaların bu tabloya tam olarak uyduklarını iddia etmek güçtür.

⁴ Hamza Aksüt bu yaklaşımı bütün Alevi dede ocakları için genellemekte ve hepsinin isminin manevi reisliğini yaptıkları oymaklara nispet olduğunu ileri sürmektedir.